

СПИСЪК НА ПУБЛИКАЦИИТЕ В РЕЗЮМЕ

на преп. д-р Камен Мариус Теофилов

за участие в обявения от Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ (обнародван в ДВ, бр.30/15.04.2022 г.) конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по изобразително изкуство)

I. ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД – МОНОГРАФИЯ

1. Теофилов, К. Дигиталният фоторазказ в обучението по изобразително изкуство (7. клас), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски“, 2022, с. 207, ISBN - 978-619-201-576-3.

Резюме: Този монографичен труд предлага идеи за работа върху един нестандартен продукт на обучението по изобразително изкуство – дигиталният фоторазказ.

В прогимназиалния етап (V – VII клас), когато учениците са във възрастта на пубертета (12-15-годишни), се наблюдава затихване на интереса им към практическите изобразителни дейности. Това мотивира предложението за създаване на нови, модерни и „интересни“ начини, теми и техники на работа в часовете по изобразително изкуство, за да се привлича ученическото внимание и да се стимулира творческата изява. Такива възможности предлага работата върху фоторазказ, реализиран с дигитални средства. Логиката е, че в тази дейност се съчетава интересът към фотографията и към популяризиране на това, което учениците са преживели (социалните мрежи разчитат на това). Има се предвид, че учениците обичат да фотографират значимото, да търсят интересното и съдържателното, да споделят впечатленията си, създавайки завършен художествен продукт.

Акцентът в книгата е поставен върху синкретизма между дигиталните и комуникативните компетентности на учениците, активизирани при създаването на дигитален фоторазказ в уроците по изобразително изкуство в 7. клас.

Монографията *Дигиталният фоторазказ в обучението по изобразително изкуство (7. клас)* е адресирана към широк кръг читатели, които имат интерес към тематиката, както и към учители и студенти.

II. ПУБЛИКУВАНИ КНИГИ НА БАЗАТА НА ЗАЩИТЕН ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

1. Теофилов, К. Фотографията в обучението по изобразително изкуство. Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски“, 2021, с. 115, ISBN - 978-619-201-530-5.

Резюме: Този монографичен труд предлага идеи за работа по основните аспекти на учебната дисциплина изобразително изкуство в прогимназиален етап: история на изкуството и естетическо възприемане на действителността. Теоретичните постановки са мотивирани от необходимостта от разширяването на знанията на учениците за фотографията като вид визуално изкуство и неговата роля за формиране и

документиране на проявите на авангардните артформи. Чрез сведенията за начините на композиционното изграждане във фотографията се цели разширяване на визуално-образните представи на учениците. Придобитите умения от този тип дейности могат да се прилагат и в практическата изобразителна работа при теми като пейзаж, фигурална и нефигурална композиция. Текстът е илюстриран с множество документални и авторски фотографии, които допринасят за неговото по-лесно усвояване.

Разделите, включени в книгата, частично покриват програмата по методика на обучението по изобразително изкуство във висшето училище. Не са предложени разработки на методически единици, тъй като те са обект на друго изследване по темата. Не се набляга върху спецификите на дигиталната фотография в частност, а на фотографията като вид изкуство. Включването на дигиталната фотография в обучението по изобразително изкуство е разгледано в други разработки на автора.

Акцентът в книгата е поставен върху теоретичните и технологичните страни и измерения на фотографското изкуство, които все още не са достатъчно пълно разработени в учебниците и учебните помагала за студентите от специалностите „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ (ПОИИ), „Предучилищна и начална училищна педагогика“ (ПНУП), „Начална училищна педагогика с чужд език“ (НУПЧЕ).

Книгата „Фотографията в обучението по изобразително изкуство“ е адресирана както към студентите от специалностите ПОИИ, ПНУП, НУПЧЕ, така и към началните учители, които проявяват интерес към предложената тема. Разглежданата проблематика може да привлече вниманието и на всички други читатели, които се интересуват от въпросите на фотографията и съвременните визуални артформи.

2. Теофилов, К. Ситуиране на ученическата рисунка в дигитална среда. Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски“, 2021, с. 107, ISBN - 978-619-201-531-2.

Резюме: Монографичният труд предлага идеи за работа по някои нови аспекти от учебната дисциплина изобразително изкуство в прогимназиален етап: дигитална фотография и графична обработка на растерни изображения чрез софтуерна програма. Теоретичните постановки са мотивирани от възможностите на междупредметните връзки за ситуиране на ученическата рисунка в дигитална среда. Чрез разширяване на знанията за специфичните особености при боравене с компютърната система и нейните компоненти се цели да се усъвършенстват дигиталните компетенции на учениците, които са част от осемте ключови компетентности. Иницирането на интерес към дигиталната фотография доразвива заложените в Държавните образователни изисквания (ДОИ) стандарти с оглед на взаимодействието изкуство – виртуална среда.

Разделите, включени в книгата, частично покриват темите от Учебната програма за VI клас в частта им, отнасяща се до изкуство и фотография; визуални проекти чрез интегриране на образ и текст. Предложени са дейности по ситуиране на ученическата рисунка в дигитална среда, които имат примерен характер и са съобразени с усвоения материал от VI клас. Представен е и примерен урок по ситуиране на ученическата рисунка в дигитална среда. Описаните дейности имат логически свързан „стъпаловиден“ характер.

Книгата „Ситуиране на ученическата рисунка в дигитална среда“ е адресирана както към учители, така и към по-широк кръг читатели, които проявяват интерес към разглежданата тема.

III. СТАТИИ И ДОКЛАДИ, ПУБЛИКУВАНИ В НЕРЕФЕРИРАНИ СПИСАНИЯ С НАУЧНО РЕЦЕНЗИРАНЕ ИЛИ ПУБЛИКУВАНИ В РЕДАКТИРАНИ КОЛЕКТИВНИ ТОМОВЕ

1. Теофилов, К. Подходи на педагогическо взаимодействие в обучението по изобразително изкуство – В: Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, Т. XXV D, Шумен: Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 2021, с. 411 – 416, ISSN 1314 – 6769. www.shu.bg/wp-content/uploads/file-manager-advanced/users/faculties/pf/izdaniya/godishnici/godishnik-pf-2021.pdf

Резюме: Статията представя основните подходи на педагогическо взаимодействие в обучението по изобразително изкуство: индивидуален, диференциран, интегрален. Разглежда се също тестово-проблемният метод и въздействието, което оказва за развитието на визуално–аналитичните умения на учениците. Посочва се важноста на поставянето на ясни учебни задачи. На тази база се създава предварителна критериална нагласа у учениците, които реализират изобразителните (или друг тип задачи). Тази подготовка улеснява и провеждането на конферанс в края на занятието.

2. Теофилов, К. Семантичен изказ чрез средствата на фотографията в обучението по изобразително изкуство в 5. и 6. клас на средното училище – ISSN 2367-5721 (online), JOURNAL HOMEPAGE: WWW.SOCIOBRAINS.COM Publisher: SMART IDEAS – WISE DECISIONS, Ltd., Sofia, Bulgaria ISSUE 71, JULY 2020, pp. 32 – 36. http://sociobrains.com/MANUAL_DIR/SocioBrains/Issue%2071,%20July%202020/4_%20Kamen%20Teofilov.pdf

Резюме: Статията представя обобщени сведения за историята на фотографията и промените, които настъпват в следствие на нейната поява, развитие, взаимодействие с останалите видове изкуства, обособяване в отделен вид изкуство, превръщането ѝ в неизменен и функционален елемент от ежедневието.

3. Теофилов, К. Основни начини на изграждане на композицията на ученическата рисунка – В: Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, том XXIV D. Шумен: Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 2020, ISSN 1314 – 6769, стр. 461 – 466.

Резюме: Към основните проблеми при съставянето на ученическата рисунка се отнася организацията на нейната композиция. Това може да бъде осъществено чрез различни утвърдени прийоми. Някои се отнасят до подредбата и взаимодействията на елементите, други до контраста на цветовете и ролята им за насочването на вниманието на зрителя. Композицията е един от основните компоненти на анализ при педагогическата диагностика на изобразителната дейност на учениците.

4. Теофилов, К. Метаморфози на естетическото възприятие. – В: Кръгла маса на Педагогическия факултет на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ на тема: „Естетически ценности и възпитание“ (09.04.2016). Шумен: Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 2016, ISBN 978-619-201-100-0, стр. 130 – 136.

Резюме: В статията се засягат въпроси относно стереотипните възприятия на някои естетически понятия (красиво и грозно, добро и лошо). Търсят се връзки с психични, физични и метафизични факти и теории, извличат се определени изводи относно „преходност“ и „непреходност“ на естетическото възприятие по отношение на фактора време.

5. Теофилов, К. Трансформация на традиционните схващания за „качеството на изкуството“ по отношение на фактора „време“. – В: Изкуство и живот. Юбилеен сборник с доклади от Международната научна конференция в чест на 85-годишнината на проф.д.изк. Валентин Ангелов. Велико Търново: Университетско издателство „Св. Св. Кирил и Методий“, 2015, с. 139–143.

Резюме: В статията е направен опит за „дешифриране“ на някои „особени“ проявления на човешкото поведение по отношение на възприемането на „красивото“, което от естетическо понятие се трансформира в материално. Тези тенденции бележат задълбочаване, което предполага размиване на естетическите и нравствените критерии.

6. Теофилов, К. За някои зависимости между авангардното изкуство и алтернативните форми на обучението по изобразително изкуство. – В: Сборник научни трудове от пътуващ семинар Одрин – Чешме – Измир – Одрин (04.05.2015 – 09.05.2015) “Иновации в образованието”, ISBN 978-619-00-0265-9, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, Педагогически факултет, Издателство „Фабер“, гр. Велико Търново, 2015, с. 136 – 141.

Резюме: Статията обобщава познатите авангардни видове изобразителни изкуства и поставя акцент върху интерактивните форми, които могат да бъдат адаптирани в обучението по изобразително изкуство чрез: изобразителни дейности в ситуации, групови и игрови форми на работа, дигитално позиционирани задачи и т.н.

7. Теофилов, К. За някои зависимости между експресивните натури и експресивния рисунък. – В: Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, том XVIII D. Шумен: Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 2014, ISSN 1314 – 6769, стр. 337 – 341.

Резюме: Статията представя някои емблематични експресивни творби в исторически аспект. В нея се търси връзка между експресията на рисунъка и различни фактори: натурата на автора, времето, в което живее, ареала, в който живее, историческата и икономическата обстановка, финансовото положение и вътрешните или външните мотиватори за творческия акт.

10.06.2022 г.
гр. Шумен

Изготвил
(Камен Мариус Теофилов)